Ett hållbart Tyresö – grön liberal politik

Inledning

Hållbart Tyresö grön liberal politik bygger på en enkel idé: vi tror på människans förmåga att lösa problem. Med vetenskap, teknikutveckling och smarta val kan vi minska utsläpp, skydda naturen och samtidigt göra vardagen enklare i Tyresö.

Många Tyresöbor vill redan göra mer. De vill resa klimatsmart, spara energi och välja återbruk. Liberal miljö- och klimatpolitik gör det lätt att ta ansvar utan att detaljstyra livet. På kommunal nivå kan vi inte ändra nationella lagar, men vi kan påverka det som märks här hemma: bussarna, vägarna, laddningen, byggandet, naturen och hur kommunen agerar som stor inköpare.

Vi tror på människans förmåga att lösa problem

Liberalerna utgår från kunskap. Vi kombinerar marknadsekonomiska principer med tydliga mål. Kommunen ska visa vägen genom bra planering, smart upphandling och öppen redovisning.

Hållbarhet ska inte bli en livsstil för några få. Den ska fungera för alla, oavsett om du bor vid Strandtorget, i Trollbäcken eller nära Tyresta. Konsumenten ska kunna göra informerade val, och kommunen ska göra de hållbara valen enklare.

Kollektivtrafik och klimatsmart transportinfrastruktur

Tyresö behöver bättre busstrafik, särskilt på linjerna mot Stockholm. Vi vill öka turtätheten och avlasta Gullmarsplan genom fler målpunkter för busstrafiken, till exempel Årstaberg. För att bussarna ska ta sig fram på väg 73, Nynäsvägen, behövs prioritering genom ny bussramp och nya busskörfält.

Säkerhet är också hållbarhet. Stående passagerare på motorväg ska inte tolereras. Hög turtäthet och bättre kapacitet ska göra sittplats till norm, särskilt i rusning.

Där spårburen trafik ännu inte är möjlig vill vi se expressbusslösningar. Med prioriterade körfält, färre stopp och hög turtäthet blir kollektivtrafiken mer attraktiv direkt.

På längre sikt behövs spår. Vi vill verka för en utbyggnad av Saltsjöbanan till Tyresö centrum och andra

viktiga knutpunkter. Vi vill också se över förutsättningarna för att på sikt låta Spårväg syd gå från Flemingsberg till Haninge och vidare mot Trollbäcken och Tyresö centrum.

Vi vill att Tyresövägen byggs ut till fyra körfält tidigare än planerat. I vår vision består dessa av två kollektivtrafikfält och två övriga körfält. Det gör bussen snabbare och minskar köerna för nödvändig biltrafik. Vi vill även utreda liknande lösningar på Gudöbroleden, Bollmoravägen och Njupkärrsvägen.

Kommunen ska ta ansvar för sina egna transporter. Vi vill införa samordnad varudistribution till skolor, förskolor och äldreboenden. Det minskar tunga transporter, utsläpp och trängsel. Vid kommunala byggprojekt ska krav ställas på eldrivna arbetsmaskiner där det är tekniskt möjligt.

För barn och unga är trafikmiljön extra viktig. Därför vill vi ta fram mobilitetsplaner för skolor och förskolor, med säkra gång- och cykelvägar och åtgärder som minskar biltrafiken vid lämning och hämtning. En trygg skolväg stärker både trafiksäkerhet och självständighet.

Vi vill främja bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar. Samtidigt kräver fler elbilar en kraftigt utbyggd laddinfrastruktur. Laddstationer ska finnas vid infartsparkeringar, i Tyresö centrum, på Alléplan, vid Strandtorget, Granängsringen och i Alby. Vid nybyggnation ska laddning vara ett krav. Kommunen ska också pröva om delar av befintlig gatubelysning kan användas för laddning.

För att fler ska kunna kombinera bil och kollektivtrafik vill vi öka antalet infartsparkeringar. Ett exempel är kraftledningsgatan längs Skrubba Malmväg, där nedgrävda ledningar kan frigöra yta för infartsparkeringar i kombination med verksamhetslokaler.

Cykelinfrastrukturen i Tyresö är relativt god, men den behöver fortsätta växa även i mer glest befolkade delar. Under nästa mandatperiod vill vi satsa minst tio miljoner kronor per år på utbyggnad av cykelvägnätet och bättre service för cyklister. Gång- och cykelvägar ska vara ett sammanhängande nätverk med tydliga övergångar och hög kvalitet i underhåll, snöröjning och sopsaltning.

Vi vill också utveckla gröna hälsostråk för gång och cykel genom parker och naturområden. Det stärker folkhälsan och den biologiska mångfalden samtidigt som fler kan resa hållbart.

Energi, byggande och fastigheter

Energieffektivisering ska gå före ny produktion. Den mest hållbara energin är den som aldrig behöver användas. Vi vill införa ett systematiskt energirenoveringsprogram för äldre fastigheter i kommunen. Det ska minska energianvändningen, förbättra inomhusmiljöer och sänka driftkostnader. Programmet ska kombineras med stöd till lokal energilagring, till exempel batterier i flerbostadshus.

Småskalig elproduktion ska underlättas. Solpaneler på tak ska kunna sättas upp med förenklade bygglovsregler och med enkel, förutsägbar administration. Kommunen ska gå före och öka solenergin i sitt fastighetsbestånd. Arbetet med solceller på offentliga fastigheter ska fortsätta och intensifieras, och TYBO ska göra detsamma. Solenergi ska också tas till vara genom soltak över parkeringar och genom varsamt anpassade lösningar i kulturmiljöer.

Vid nybyggnation ska klimatpåverkan minska steg för steg. Vi vill införa successivt skärpta klimatkrav på byggmaterial och byggprocesser. Vi vill också pröva pilotprojekt med klimatpositiva byggnader som producerar mer energi än de förbrukar.

Blågröna lösningar ska vara standard i nybyggnation. Gröna tak, regnbäddar och öppna dagvattensystem minskar översvämningsrisker, stärker naturen och gör Tyresö mer robust. Kommunala fastigheter ska också ta tillvara regnvatten för bevattning och spolning där det passar.

Vi vill att all gatubelysning successivt byts ut mot LED. Det minskar energianvändningen och kan samtidigt förbättra tryggheten.

Avfallets värde ska tas tillvara. Energiåtervinning spelar roll, men vi vill öka återanvändning och materialåtervinning. I Tyresö ska det vara möjligt att återvinna matavfall i hela kommunen. Värmeåtervinning från kommunala verksamheter, som ishallar och simhallar, ska också främjas.

För att effektivisera markanvändningen vill vi omlokalisera vissa drivmedelsstationer. Det nyinköpta kalhygget vid Tyresövägen är lämpligt för detta och kan på sikt frigöra mer centrala ytor för bostäder och företag.

Grön arbetsmarknad och cirkulär ekonomi

Vi vill skapa gröna startjobb som stärker återvinning, naturvård och skötsel av gemensamma miljöer. För nyanlända kan gröna startjobb bli ett första steg in i arbete, språkträning och samhällsgemenskap. Det är integration i praktiken.

I Tyresta nationalpark och kring kommunens kulturfastigheter kan startjobb handla om att underhålla vandringsleder, sköta grönområden och förbättra tillgängligheten.

Gröna sommarjobb ska få större roll. Ungdomar kan arbeta med markvård, skogsvård, återvinning eller parkskötsel. Det ger både en första inkomst och en tydlig erfarenhet av ansvar och miljöhänsyn.

Tyresö kan också bli bättre på cirkulär ekonomi. Vi vill att kommunen underlättar etableringar inom återbruk, reparation och second hand. Vi vill se ett bredare och mer varierat handelsutbud i Tyresö centrum. När mer service finns nära minskar behovet av resor, och valfriheten ökar.

Distansarbete förändrar hur människor rör sig i vardagen. Därför vill vi fortsätta utveckla platser och tjänster för distansarbete, som arbetsplatshotell och lokala mötesplatser. Det kan minska resandet och skapa ett mer levande lokalsamhälle.

Kommunen ska leda med klimatbokslut och öppen data

Tyresö kommun har stor påverkan på miljö och klimat. Därför ska kommunen arbeta långsiktigt och

systematiskt för att minska sin påverkan, både i drift, investeringar och upphandling.

Vi vill att Tyresö årligen redovisar ett lokalt klimatbokslut. Då kan invånare och beslutsfattare följa kommunens utsläpp och hur utvecklingen går mot klimatmål.

Vi vill också utveckla öppen klimat- och miljödata. Det ska vara enkelt att ta del av information om energianvändning, utsläpp, luftkvalitet och miljöstatus. Klimat- och naturmål ska inte formas bakom stängda dörrar. Därför vill vi ha återkommande klimat- och naturdialoger med invånarna.

Kommunen ska fortsätta minska skadliga kemikalier och plast. Tyresös handlingsplan för giftfri förskola ska utvecklas i linje med Agenda 2030. Vi vill införa gröna konsekvensbedömningar vid större beslut och stärka grön revision, så att kommunens beslut verkligen leder i rätt riktning.

Klimatsmart mat ska utvecklas vidare. Måltider i förskola, skola och äldreomsorg ska vara goda, näringsrika och producerade med god djuromsorg och miljöhänsyn. Tydlig märkning ska göra det lätt att välja.

Klimatanpassning blir viktigare. Vi vill ta fram en samlad klimatanpassningsplan, med fokus på värmeböljor. Barn och äldre ska prioriteras. Miljö- och klimatkatastrofsanalyser ska uppdateras och kopplas till konkreta åtgärdsplaner.

Rent dricksvatten är en strategisk framtidsfråga. Vi vill granska och långsiktigt säkra Tyresös dricksvattentillgång.

Faktablock: Därför är naturvård och vatten avgörande i Tyresö

Tyresö har unika blå och gröna värden. Sjöar, hav, vattendrag och skogar ger livskvalitet och gör kommunen attraktiv. Samtidigt är miljösituationen i vattendrag allvarlig. Utsläpp, övergödning och exploatering riskerar att försämra ekologisk status. Öringesjön visar vad som händer när utvecklingen går för långt.

Därför behöver kommunen kartlägga vattenkvalitet återkommande och agera tidigt. Naturvård handlar både om att skydda områden och om att sköta dem långsiktigt. När vi stärker naturen stärker vi också motståndskraften mot översvämningar och värme. Det är en investering i Tyresös framtid.

Naturvård och skydd av Tyresös gröna och blå värden

För att återskapa fiskvandring från Kalvfjärden upp i Tyresåns sjösystem måste huvudfåran från Uddby kraftverk flyttas tillbaka till Follbrinksströmmen. Uddby kraftverk bör därför stängas. Dammarna vid Follbrinken och Nyfors ska rivas och ersättas med trösklar för att bibehålla vattennivåerna.

Vi vill återkommande kartlägga sjöar och vattendrag och restaurera strandzoner ekologiskt. Vi vill också inrätta fler naturreservat. Barnsjöskogen, östra Bergholmen samt öarna Ägnö och Härsö ska snarast inrättas som naturreservat. Vi vill säkra ekologiska spridningskorridorer mellan grönområden, så att djur och växter kan röra sig.

Vi vill att Tyresö inrättar sitt första marina naturreservat. Kommunen ska också arbeta mer aktivt med att sköta och städa sjö- och havsbottnar, gärna i samverkan med föreningsliv och ideella krafter.

Naturbaserade lösningar, som våtmarker och svämplan, ska användas för att minska översvämningsrisker. Kolardammarna i centrala Tyresö är grundläggande för dagvatten och minskad övergödning. Deras kapacitet och livslängd ska utvecklas, och fler platser för rening och fördröjning av dagvatten ska identifieras.

Vi vill öka anslagen för långsiktig skötsel av gröna och blå värden. Skötseln ska bli mer pollinatörsvänlig med fler blomster- och slåtterängar. Vi vill ta fram en strategi för urbana träd. Träd stärker biologisk mångfald, klimatanpassning och luftkvalitet.

Förorenade områden ska saneras, särskilt platser som är aktuella för bostäder eller viktiga för miljö och hälsa. Vi vill att marken där impregneringsverksamhet bedrivits i Skrubba saneras. Kommunen behöver också ett samlat åtgärdsprogram mot mikroplaster och arbeta proaktivt mot invasiva arter.

Läs mer hos Havs- och vattenmyndigheten om vattenmiljö.

Tillgänglighet och friluftsliv i hela Tyresö

Du ska kunna ta del av kust, sjöar och närheten till havet var du än bor. Strandlinjer ska göras mer tillgängliga. Kumlaviken ska tillgängliggöras genom en strandpromenad och Uddbyviken ska öppnas upp i dialog med närboende och båtklubbar.

Alby är Tyresös mest attraktiva friluftsområde och besöken ökar. Vi vill utveckla spår och leder så att området är välkomnande året runt. Eldningsplatser, soptunnor, toaletter och tydlig skyltning ska finnas där människor rör sig.

Kommunens kulturfastigheter, Rundmars gård, Karlbergs torp, Grändalstorpet och Skansen, ska rustas upp och skötas långsiktigt. De kan användas som raststugor eller hyras ut till föreningslivet, till exempel scouter och orienteringsklubbar.

Vi vill öka antalet kolonilotter och uppmuntra stadsnära odling. Vi ser särskild potential i enklare

odlingslotter på dagens katastrofkyrkogård vid Tranmyravägen i östra Tyresö.

Tyresö är en skärgårdskommun och det ska synas. Vi vill vidareutveckla befintliga bryggor, stärka besöksnäringen och skapa bättre parkeringsmöjligheter. Bryggor kan också bidra till vardagsresor genom fler båtavgångar till innerstaden och öarna.

Vi vill fortsätta utveckla Alby friluftsområde som en nordlig entré till Tyresta nationalpark. Genom bron över Nyforsviken och fler parkeringsplatser kan området bli tillgängligt för fler. Servicen kan utvecklas med längre öppettider i servering och bastu samt möjlighet att hyra skridskor och kanoter. På sikt kan kommunen samarbeta med Naturvårdsverket om ett naturum.

Badplatser ska rustas upp. God service, fungerande omklädningsrum och regelbunden städning ska göra badplatserna trygga och attraktiva.

Samhällsbyggnad, parklyft och buller

När vi bygger måste flera intressen vägas samman. Miljö- och klimatfrågor ska ges större tyngd i planprocessen. Nybyggnation bör i första hand ske på mark som redan tagits i anspråk. Exploatering av orörd natur och jordbruksmark ska vara undantag.

Vid förtätning ska grönområden bevaras och ges självklar plats i planeringen. Tätortsnära strövområden ska särskilt beaktas.

Vi vill stärka kompetensen i kommunens organisation genom utbildning om miljöpåverkan, förebyggande åtgärder och hantering av översvämningsrisker. Tyresös tekniska infrastruktur blir äldre och kräver investeringar i mer hållbara VA-lösningar. Där kommunal VA saknas, som på Brevikshalvön, vill vi underlätta lokala och hållbara VA-lösningar.

Vi vill genomföra ett parklyft i Tyresö. Nya och upprustade parker kan skapa bättre förutsättningar för aktivitet och gemenskap. Parklyftet kan omfatta allt från fruktträdgårdar till skogsparker, även i centrala delar.

Buller påverkar hälsa och livskvalitet. Vi vill införa en kommunövergripande kvalitetsnivå för ljudmiljöer och genomföra regelbundna bullerundersökningar. Åtgärder ska vidtas där behov finns.

Liberalerna tycker

Vi vill att hållbarhet i Tyresö ska byggas med kunskap, frihet och ansvar. Vi vill göra det lätt att göra rätt. Därför prioriterar vi bättre kollektivtrafik, mer cykel, energieffektivisering och naturvård som håller över tid.

Vi vill att kommunen leder genom klimatbokslut, grön revision och öppen data. Vi vill skydda Barnsjöskogen och stärka Tyresös blå värden. Vi vill utveckla friluftslivet och samtidigt hantera klimatförändringar med

smarta lösningar.

Vill du vara med och driva Hållbart Tyresö grön liberal politik i praktiken.

Bli medlem och engagera dig för klimatsmarta transporter, stark naturvård och en vardag som fungerar.

Vanliga frågor

VAD BETYDER GRÖN LIBERAL POLITIK I TYRESÖ?

Det betyder att kommunen tar ansvar med kunskap och smarta lösningar. Vi kombinerar klimatnytta med frihet i vardagen, utan onödig detaljstyrning.

VARFÖR VILL LIBERALERNA HA KOLLEKTIVTRAFIKFÄLT PÅ TYRESÖVÄGEN?

För att bussen ska bli snabbare och mer attraktiv. Det minskar köerna och gör det lättare att resa hållbart, samtidigt som nödvändig biltrafik får bättre framkomlighet.

VARFÖR VILL LIBERALERNA GÖRA BARNSJÖSKOGEN TILL NATURRESERVAT?

För att skydda värdefull natur och biologisk mångfald. Naturreservat ger långsiktigt skydd och stärker ekologiska samband.

VAD ÄR ETT KLIMATBOKSLUT?

Det är en årlig redovisning av kommunens samlade klimatpåverkan. Det ger insyn och gör det lättare att följa upp kommunens klimatmål.

VAD ÄR EN ÅTERBRUKSHALL?

Det är en plats där byggmaterial, möbler och utrustning kan återanvändas i stället för att slängas. Det stärker den cirkulära ekonomin och minskar klimatpåverkan.

Läs om hela vår vision för ett hållbart Tyresö – grön liberal politik här

Läs om vår vision för ett tryggt Tyresö